

Provtagning vuxna och barn - Delregional rutin

Innehåll

Bakgrund	2
Syfte	2
Definition av begrepp	2
Ansvar	2
Tillvägagångssätt	3
1. Specialiserad vård ordinerar provtagning som utförs av kommunal primärvård -Vuxna och barn	3
2. Specialiserad vård ordinerar provtagning som utförs av regional primärvård -Vuxna ...	3
3. Regional primärvård ordinerar provtagning som utförs av kommunal primärvård - Vuxna.....	4
4. Specialiserad vård ordinerar efterföljande provtagning som utförs av regional primärvård - barn över 6 månader och över 5kg.....	4
5. Specialiserad vård ordinerar efterföljande provtagning som utförs av centrala provtagningsenheten SÄS (Borås och Skene) och Alingsås lasarett - barn över 6 månader och över 5kg	4
6. Akutmottagningen SÄS ordinerar efterföljande provtagning som utförs av BUM Regionhälsan - barn under 6 månader och under 5kg	5
7. Akutmottagningen SÄS ordinerar efterföljande provtagning som utförs av barn- och ungdomsmedicinsk mottagning SÄS - barn som kräver specifik provtagningshantering	5
Hantering och anvisning vid provtagning	5
Material vid provtagning	6
Verksamheter	6
Länkar	6

Bakgrund

Provtagningsprocessen, från ordination till utförandet samt analys av provet kan omfatta flera vårdgivare och vårdövergångar.

Syfte

Syftet med rutinen är att säkerställa patientsäkerhet och underlätta provtagning när den sker i samverkan och omfattar flera vårdgivare samt vårdövergångar.

Definition av begrepp

Provtagning: I denna rutin innebär provtagning; blodprov, urinprov och odling av mikrobiologisk karaktär.

Planerad provtagning: Provtagning som utförs tidigast 48 timmar efter ordinationstillfället.

Oplanerad provtagning: Provtagning som behöver utföras inom 48 timmar efter ordinationstillfället.

Provtagningsunderlag Regional primärvård: Information om att prover ska tas innebär ett underlag med information om vilken patient det gäller, tidpunkt för provtagningen, ordinerande enhet och VGRID samt en sammanställd lista med vilka prover som ska tas.

Provtagningsunderlag Specialiserad vård: Information om att prover ska tas innebär ett underlag med information om vilken patient det gäller, tidpunkt för provtagningen, ordinerande enhet och VGRID.

Specialiserad vård: Med specialiserad vård avses de verksamheter som ingår i den aktuella vårdnivån inom specialiserad vård. **Verksamheterna anges längst bak i dokumentet.*

Ansvar

- Vårdgivaren som ordinerar provtagningen är ytterst ansvarig för att den vårdgivare som ska utföra provtagningen har kännedom om den och har tillgång till rätt information i rimlig tid innan provtagningen ska utföras.
- Vårdgivaren som ordinerar provtagningen och som av någon anledning inte får ett provsvar på det ordinerade provet är ansvarig för att omhänderta konsekvenserna av det uteblivna provsvaret.
- Vårdgivaren som ska utföra provtagningen har en skyldighet att informera ordinatören om det inte är möjligt att genomföra provtagningen.
- Regional primärvård är ytterst ansvarig förse kommunal primärvård med provtagningsmaterial och provtagningsunderlag regional primärvård.
- Den vårdgivare som ordinerar prov på barn över 6 månader och 5 kg kan hänvisa provtagningen till annan utförare enligt nedanstående.
- I de fall Akutmottagningen SÄS ordinerar efterföljande provtagning på barn under 6 månader och 5kg, se nedan punkt 6 och 7.

Tillvägagångssätt

1. Specialiserad vård ordinerar provtagning som utförs av kommunal primärvård -Vuxna och barn

Planerad provtagning

- Provet ordineras inom specialistsjukvården.
Ordinationen kommuniceras till kommunal primärvård genom att provtagningsunderlag specialiserad vård faxas eller skickas som bifogad fil i IT-tjänsten SAMSA.
- Kommunal primärvård efterfrågar provtagningsunderlag regional primärvård med ordinerade prover från patientens listade vårdcentral.
- Kommunal primärvård utför provtagningen enligt provtagningsunderlag regional primärvård.
- Kommunal primärvård använder pappersremiss i de fall etikett inte tillhandahålls.
- Kommunal primärvård lämnar proverna till vårdcentral enligt överenskommelse mellan hälso- och sjukvård i hemmet och regional primärvård.

Oplanerad provtagning

- Provet ordineras inom specialistsjukvården.
- Ordinationen kommuniceras till kommunal primärvård genom en telefonkontakt samt med ett efterföljande provtagningsunderlag specialiserad vård som faxas eller skickas som bifogad fil i IT-tjänsten SAMSA.
- Kommunal primärvård utför provtagningen enligt överenskommelse via telefon.
- Kommunal primärvård använder pappersremiss i de fall etikett inte tillhandahålls.
- Kommunal primärvård lämnar proverna till vårdcentral enligt överenskommelse mellan hälso- och sjukvård i hemmet och regional primärvård.

Barn och unga

- Prover som behöver ha närhet till klinisk kemi, SÄS ordineras inte till kommunen.
- Tillämpning av glukos och Emla sker enligt överenskommelse när behov finns, vilket specialiserad vård tar ställning till
- Specialiserad vård uppmanas att rekommendera vårdnadshavare att köpa Emla inför provtagningstillfället inför att kommunens sjuksköterska utför provtagningen.

2. Specialiserad vård ordinerar provtagning som utförs av regional primärvård -Vuxna För barn se punkt 4.

Planerad eller oplanerad provtagning

- Provet ordineras inom specialistsjukvården.
- Den enskilde får instruktioner om att boka tid på valfri provtagningsenhet eller aktuell öppenvårdsmottagning för provtagning och med hänvisning till ordinerade prover.
- Det kommer finnas personer där det inte är känt för specialistsjukvården att personen har kommunal primärvård eller där personen under tiden från

ordinationstillfället till tidpunkten för utförandet av provtagningen blir inskriven i kommunal primärvård. Dessa ärenden behöver hanteras utifrån varje enskilt fall.

3. Regional primärvård ordinerar provtagning som utförs av kommunal primärvård -Vuxna Gäller inte barn.

Planerad provtagning

- Prover ordineras från regional primärvård
- Ordinationen kommuniceras till kommunal primärvård genom telefonkontakt och att efterföljande provtagningsunderlag regional primärvård faxas eller skickas som bifogad fil i IT-tjänsten SAMSA.
- Kommunal primärvård utför provtagningen enligt provtagningsunderlaget regional primärvård.
- Kommunal primärvård lämnar prover enligt överenskommelse mellan hälso- och sjukvård i hemmet och regional primärvård.

Oplanerad provtagning

- Provet ordineras av Regional primärvård.
- Ordinationen kommuniceras till kommunal primärvård genom en telefonkontakt samt med ett efterföljande provtagningsunderlag regional primärvård som fax.
- Kommunal primärvård utför provtagningen enligt överenskommelse via telefon.
- Kommunal primärvård lämnar proverna till vårdcentral enligt överenskommelse mellan hälso- och sjukvård i hemmet och regional primärvård.

4. Specialiserad vård ordinerar efterföljande provtagning som utförs av regional primärvård - barn över 6 månader och över 5kg

Planerad eller oplanerad provtagning

- Provet ordineras enligt rutin.
- Den enskilde/vårdnadshavare får instruktioner om att boka tid för besök till aktuell vårdcentral för provtagning.
- Ordinerande enhet uppmanas att rekommendera vårdnadshavare att köpa Emla inför provtagningstillfället på vårdcentralen.
- Undantag: Barn under 6 månader och 5kg hänvisas till regionhälsan eller till barnmottagningen på SÄS. Gäller barn som följs av dessa mottagningar eller där en uppföljning genom remiss bedöms nödvändig och som då skrivs av den specialiserade vården.

5. Specialiserad vård ordinerar efterföljande provtagning som utförs av centrala provtagningsenheten SÄS (Borås och Skene) och Alingsås lasarett - barn över 6 månader och över 5kg

Planerad eller oplanerad provtagning

- Provet ordineras enligt rutin.

- Den enskilde/vårdnadshavare får instruktioner om att boka tid för besök till provtagningsenheten i Borås och Alingsås. Skene har drop-in-tider.

6. Akutmottagningen SÄS ordinerar efterföljande provtagning som utförs av BUM Regionhälsan - barn under 6 månader och under 5kg

Planerad eller oplanerad provtagning

För aktuella verksamheter, se riktlinje *Patientflöde inom barn- och ungdomskliniken, SÄS*. Riktlinjen beskriver grundläggande vårdnivå och gränssnitt inom barn- och ungdomsmedicin.

- Barnläkare på akuten dikterar vilka prover som ska tas och att efterföljande provtagning på barn <6 månader ska tas i Regionhälsan.
- Barnläkare skriver också en remiss till Regionhälsan om hjälp med önskad provtagning för barn <6 månader, vilka prover som skall tas och tillhörande VGRID på den ordinerande läkaren som skall ta emot provsvaret.
- Barnläkare på akutmottagning ringer till Regionhälsan för att boka tid, som förmedlas till vårdnadshavare.

7. Akutmottagningen SÄS ordinerar efterföljande provtagning som utförs av barn- och ungdomsmedicinsk mottagning SÄS - barn som kräver specifik provtagningshantering

Gäller efterföljande prover på barn från 0 år. Gäller endast prover som kräver närhet till klinisk kemi, SÄS och transport av till exempel syrabas och vid isprover (ASTH, Ammoniumjon) på barn under 5kg.

Planerad eller oplanerad provtagning

- Prover ordinerar inom specialistsjukvården med intern remiss.
- Läkare på akutmottagning ringer till barn- och ungdomsmedicinsk mottagning SÄS för att boka tid, som förmedlas till vårdnadshavare.
- Läkare på akutmottagning uppmanas att rekommendera vårdnadshavare att köpa Emla inför provtagningstillfället på barn- och ungdomsmedicinsk mottagning SÄS.

I händelse av inskrivning i slutenvård

Vid inskrivnings i slutenvården och det finns en planerad provtagning för den enskilde har alla parter i ärendet ett ansvar att förmedla informationen i IT-tjänsten SAMSA.

Hantering och anvisning vid provtagning

Provtagningsinstruktioner och hantering samt analyslista, se länk [Klinisk kemi och Unilabs](#)

Material vid provtagning

Kommunal primärvård ansvarar för att månadsvis uppskatta sin förbrukning av provtagningsmaterial och beställa motsvarande mängd från ansvarig vårdcentral i enlighet med gällande överenskommelse mellan hälso- och sjukvård i hemmet och regional primärvård.

Verksamheter

Verksamheter som ingår i rutinen är:

- Barn- och ungdomsmedicinsk mottagning SÄS (Specialiserad vård),
- BUM Barn- och ungdomsmedicinmottagning Regionhälsan, Viskan Borås, Skene, Lerum och Alingsås) (Specialiserad vård)
- BUP Barn- och ungdomspsykiatri SÄS (Specialiserad vård)
- Central provtagningsenhet (Borås, Skene och Alingsås)
- Rehabilitering och hälsa (Specialiserad vård)
- Kommunal primärvård
- Regional primärvård, SÄS (Specialiserad vård)

Länkar

- [Glukos oralt 300 mg/mL = 30 %](#)
- [Lidokain + Prilokain utvärtes \(ex EMLA\) kräm, plåster](#)
- [Provtagningsunderlag specialiserad vård.](#)